

Kuidas alustada väikeste summadega?

Sander Pikk
maakler

LHV

Säästmisest investeerimiseni

„Väikestest, tähtsuseta summadest sünnib viimaks tubli kapital ja selleks ei olegi väga palju aega tarvis. /---/

Ütleme, keegi viskab päevas pool naela va' kibedat ära, mis 5 kop. maksab. Oleks ta aga iga päev need 5 kop. paigale pannud, teeks see aasta lõpul 18 rbl. 25 kop. Paneks ta aga selle raha korralikult 5% rent-renti pääle, oleks tal 20 aastaga oma 800 rbl. mustade päevade tarvis tagavaraks pandud. /---/

„Väikeses asjas ei arvatagi nagu kokkuhoidmisel suuremat tähtsust olevat, aga vanasõnal on tuline õigus: kes kopikaid ei kogu, see rublat ei saa; kes vähematest summadest lugu ei pea, ei saa kunagi suuremate peremeheks.“

– *Postimees, 11. oktoober 1890. a*

Futurama „A Fishful of Dollars“

- Algsumma 93 senti
- Intress 2.25% aastas
- Period 1 000 aastat
- Lõppsumma 4 283 508 449.71 dollarit

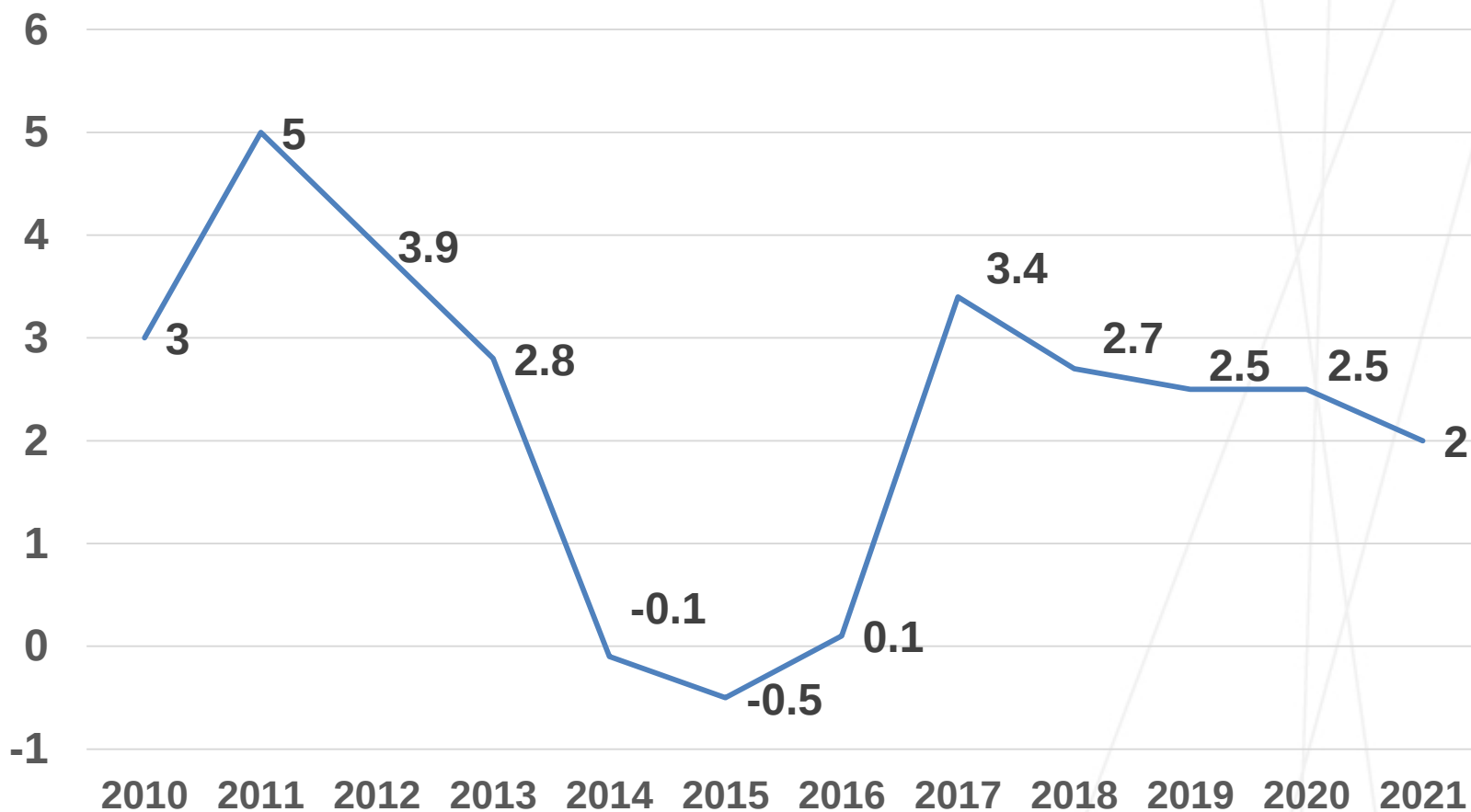
Liitintress (10% aastas)

	Algsumma	Lõppsumma	Intress
2007	1 000.00	1100.00	100.00
2008	1 100.00	1210.00	110.00
2009	1 210.00	1331.00	121.00
2010	1 331.00	1464.10	133.10
2011	1 464.10	1610.51	146.41
2012	1 610.51	1771.56	161.05
2013	1 771.56	1948.72	177.16
2014	1 948.72	2143.59	194.87
2015	2 143.59	2357.95	214.36
2016	2 357.95	2593.74	235.79

Raha ajaväärtuse näide

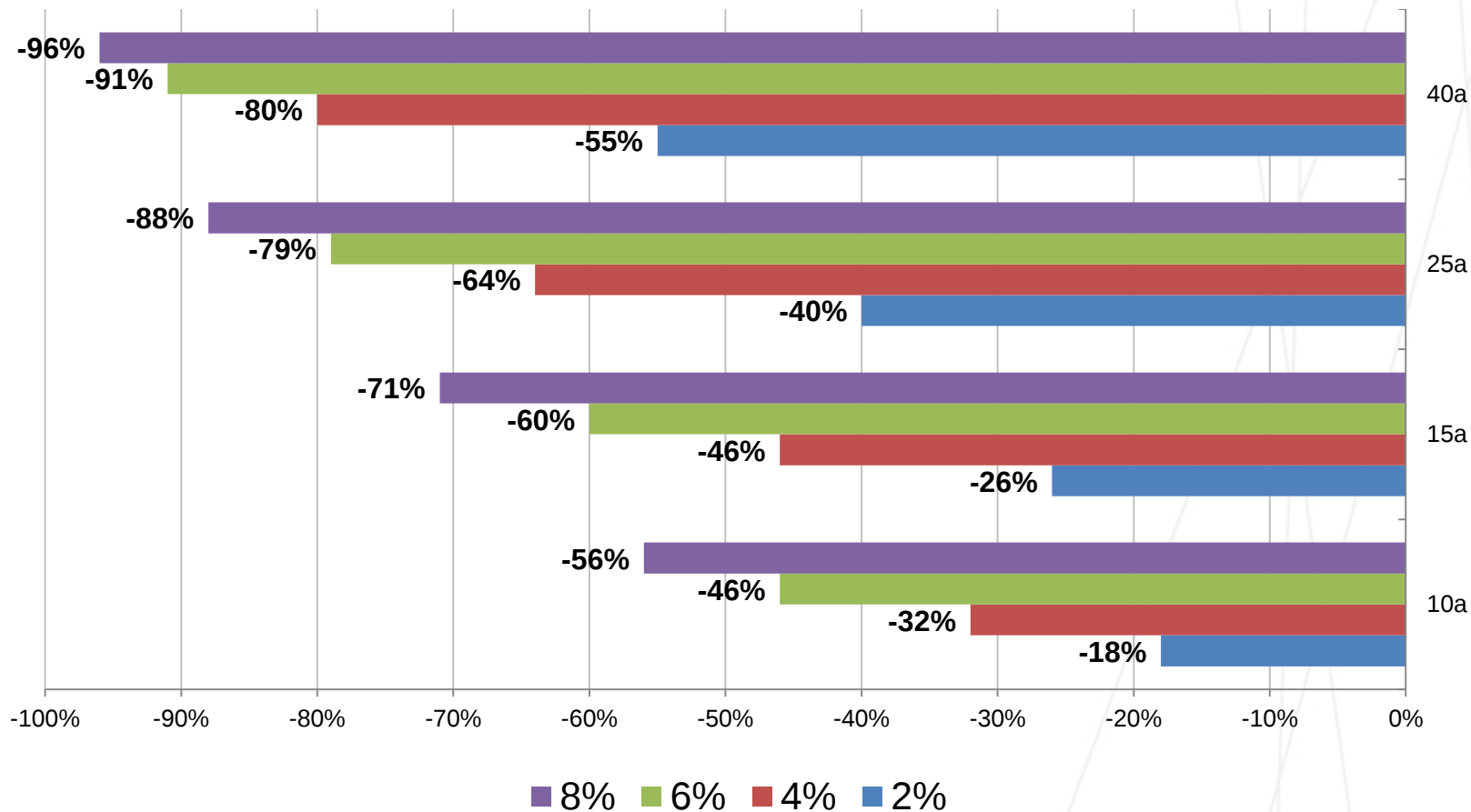
- Raha ajaväärtus: üks euro täna on väärt rohkem kui üks euro homme
- Kuna raha ostujõud aja jooksul väheneb, kaotab säästetud raha aja jooksul väärtust
- Näide:
2007. aastal ununes pintsaku taskusse 100 eurot
2017. aastal (10 aastat hiljem) on pintsaku taskus endiselt see sama 100 eurot. Samaväärne ostujõud oleks aga 132 eurot

Tarbijahinnaindeksi muutos, %

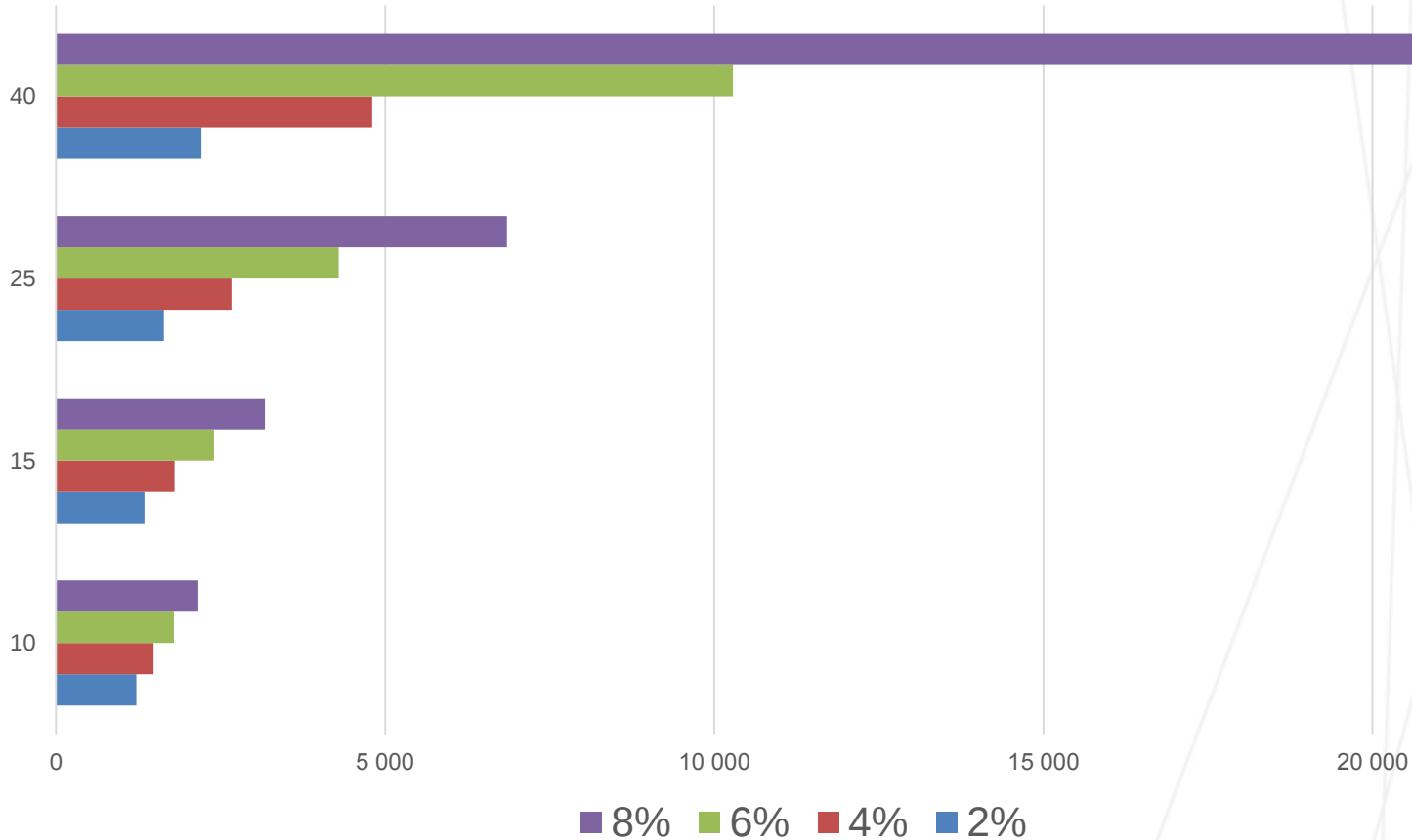

Allikas: Rahandusministeeriumi prognoos

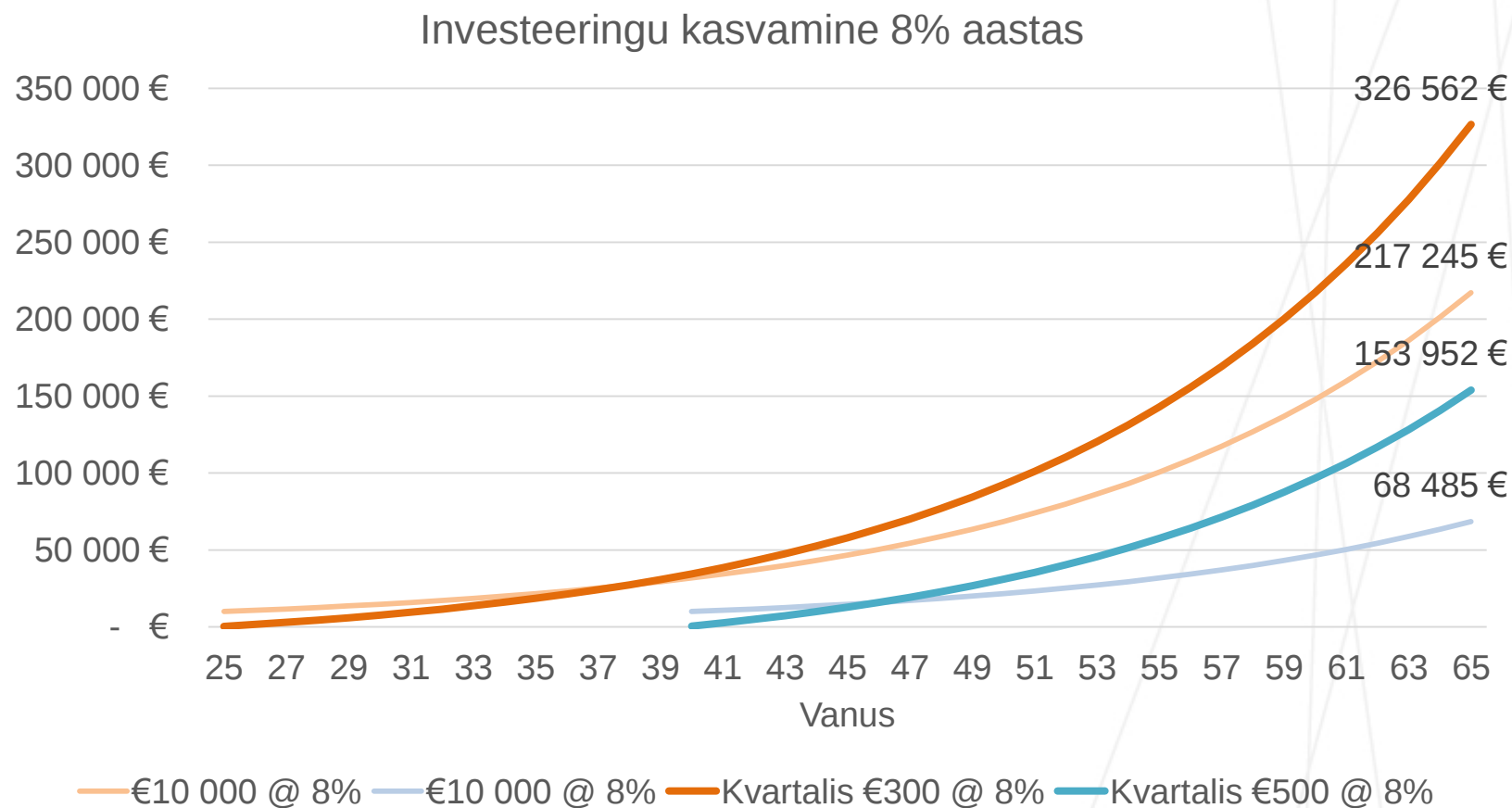
Inflatsiooni negatiivne mõju hoiustele

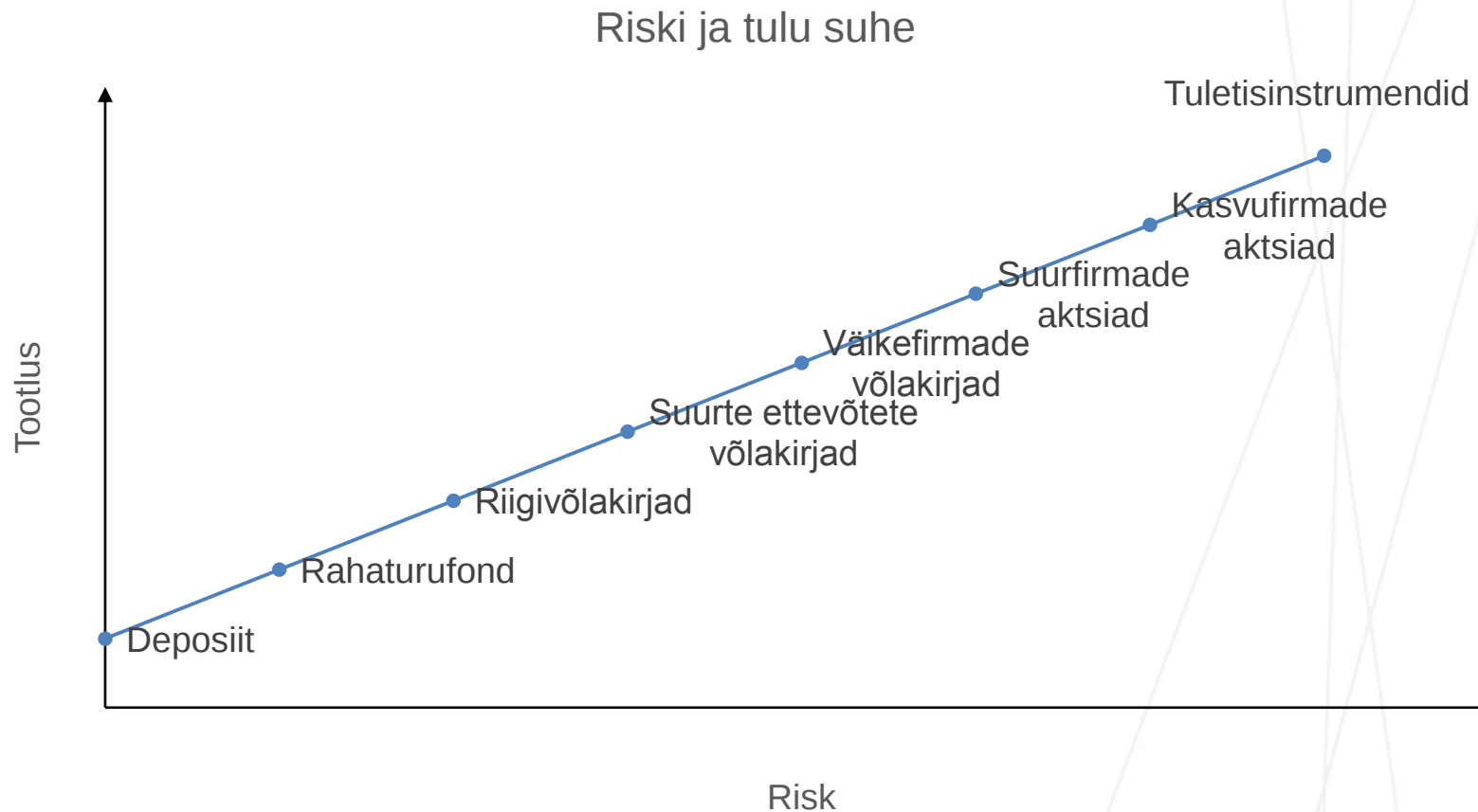
Intressi positiivne mõju hoiustele

Ka väike summa võib kasvada suureks

Riski ja tulu suhe

Risk ja tulu

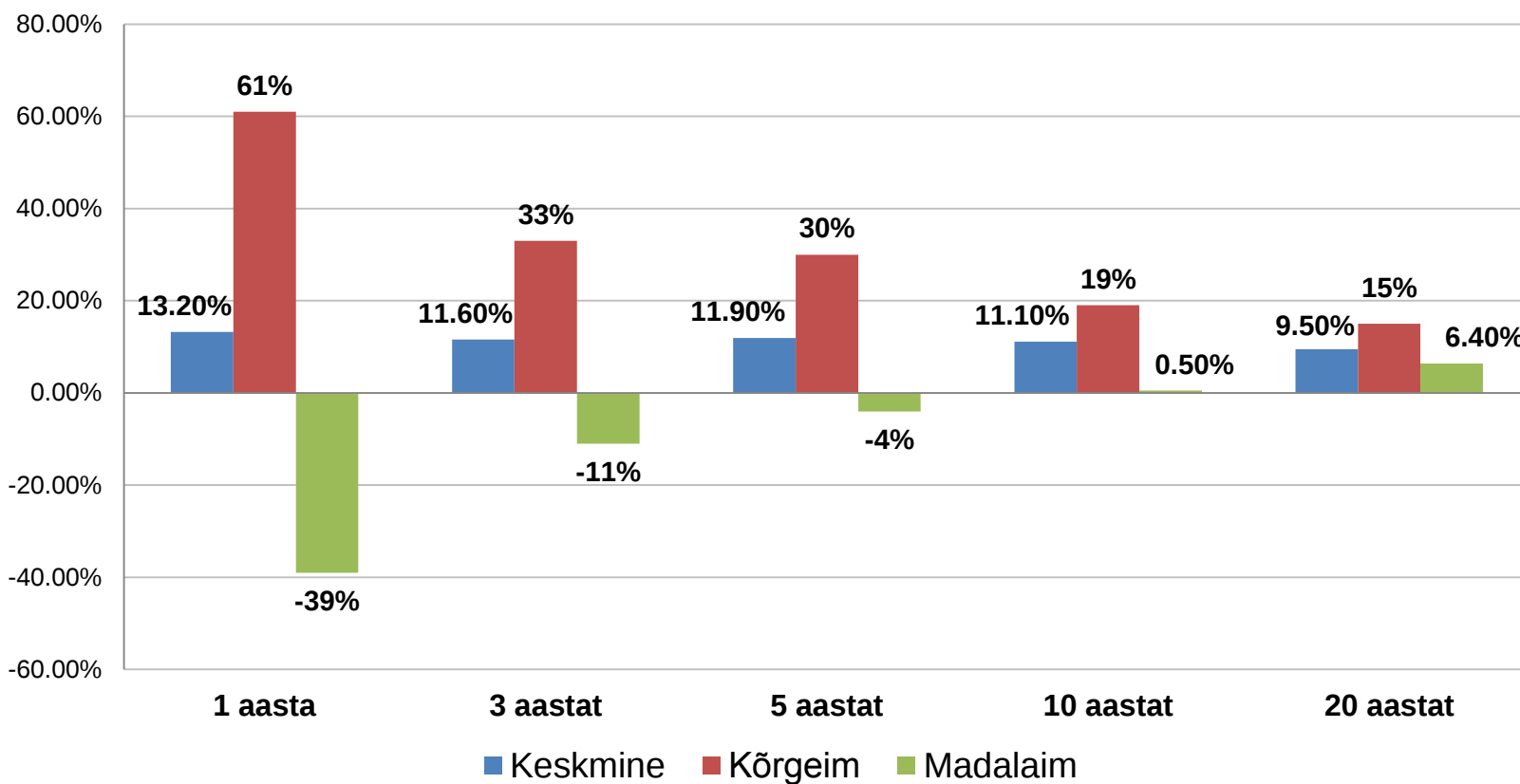

Riskide hajutamine

- Ajaline hajutamine
  - Investeeri pikema perioodi jooksul
  - Languse korral saad sama raha eest suurema osaluse
- Instrumentide lõikes
  - Investeeri näiteks aktsiatesse ja võlakirjadesse ning erinevates sektorites tegutsevatesse ettevõtetesse
- Geograafiliselt
  - Investeeri erinevatesse geograafilistesse piirkondadesse (näiteks erinevad arenenud riigid)

Aeg on investori sõber

S&P 500 indeksi ajalooline tootlus erinevatel hoidmisperioodidel

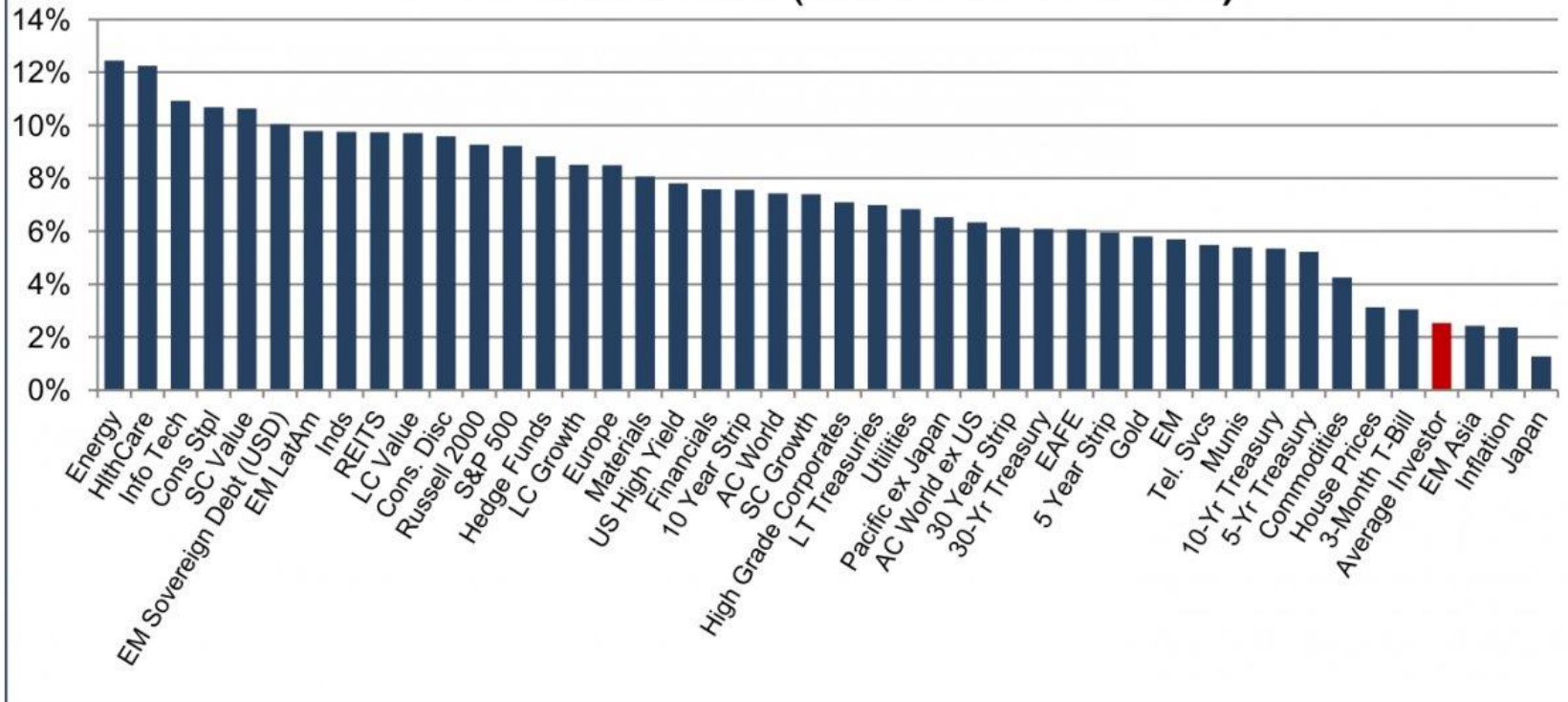

Ootuste ja riskide juhtimine

- Eesmärk
  - Kapitali kasvatamine vs kapitali säilitamine
- Ajahorisont
  - Kuni 1 aasta
  - Kuni 5 aastat
  - 5-10 aastat
  - Üle 10 aasta
- Kui palju aega oled valmis pühendama?
  - 24h ööpäevas ▶ näed unes aktsiaid ▶ oodatav tootlus kõrge
  - 8-16h päevas ▶ päevakaupleja ▶ oodatav tootlus kõrge
  - Paar tundi nädalas ▶ aktiivne investor ▶ üle keskmise tootlus
  - Paar korda aastas ▶ fondiinvestor ▶ keskmine tootlus

Asset Class Returns vs. The "Average Investor" 20 Years Annualized (12/31/1993-12/31/2013)

Source: Richard Bernstein Advisors LLC., Bloomberg, MSCI, Standard & Poor's, Russell, HFRI, BofA Merrill Lynch, Dalbar, FHFA, FRB, FTSE. Total Returns in USD.

Average Investor is represented by Dalbar's average asset allocation investor return, which utilizes the net of aggregate mutual fund sales, redemptions and exchanges each month as a measure of investor behavior.

For Index descriptors, see "Index Descriptions" at end of document.

Hoia kulud madalad

- Näide: Investeerida 100 eurot 1 aastaks üksikaktsiasse
Teenustasud:
ost 3 EUR + 0,2% 3,2 EUR
müük 3 EUR + 0,2% 3,2 EUR **Tasud kokku: 6,4%**
- Näide: Investeerida 10 000 eurot 1 aastaks üksikaktsiasse
Teenustasud:
ost 3 EUR + 0,2% 23 EUR
müük 3 EUR + 0,2% 23 EUR **Tasud kokku: 0,46%**

Maksimaalne teenustasu võiks jääda alla 2%

NB! Arvesta lisaks ka haldustasudega

Investeeringute hajutamine

- Traditsioonilised fondid - tehingutasud ostul ja müügil 0-2.5%, lisaks haldustasu 0.5%-2.5% aastas.
- ETF ehk börsil kaubeldav fond – Ühe tehinguga portfelli 500 ettevõtet ning ligipääs võlakirjadele väikeste summadega. Tehingutasud ostul ja müügil vastavalt üksikaktsia tehingule, lisaks haldustasu 0.1%- 1.25%.
- Protsendiline haldustasu vahe toob pikas perioodis suure erinevuse:
  - Investeerides 15 aastaks 10 000 eurot 7%lise tootlusega → 27 590 EUR
  - Investeerides 15 aastaks 10 000 eurot 6%lise tootlusega → 23 966 EUR

Kuidas raha erinevate varaklasside vahel jagada?

Üks võimalik orientiir

Lähenemine	Võlakirjade osakaal (%)	Aktsiate osakaal (%)
• Konservatiivne	= vanus	= 100 - vanus
• Keskpärane	= vanus - 10	= 110 - vanus
• Agressiivne	= vanus - 20	= 120 - vanus

Näiteks: 30.a keskpärase riskitaluvusega investori portfelli:

aktsiate osakaal: $110 - 30 = 80\%$

võlakirjade osakaal: $30 - 10 = 20\%$

20a hiljem on muutunud konservatiivseks investoriks:

aktsiate osakaal: 50%,

võlakirjade osakaal 50%

III samba pensionifond

- Valikus kas passiivne või aktiivne juhtimine
  - Passiivne juhtimine „LHV Pensionifond Indeks Pluss“
    - Alati 98-100% indeksfondidesse investeeritud
    - Jälgib turge vastavalt nende ligilähedasele osakaalule maailma sisemajanduse koguproduktist
    - Madal haldustasu 0.39% aastas
    - Investeering alates 10 EUR
  - Aktiivne juhtimine – vastavalt fondi strateegiale
- Tulumaksutagastus
  - kuni 15% brutosissetulekust
  - maksimaalselt 6000 EUR aastas

Kasvukonto

- **Võimalus alustada väikeste summadega**
  - Minimaalne ühekordne sissemaks ~~30~~ EUR 1 EUR
- **Automaatne investeerimine**
  - Regulaarne investeerimine ei ole kohustuslik, mugav on investeerida otsekorraldusega, raha paigutamine valitud portfelli koosseisu alusel igal kolmapäeval.
- **Võimalus hajutada**
  - Portfell on hajutatud 1–6 erineva fondi vahel
  - Läbi indeksfondide võimalus omada üle 2000 aktsia
- **Madalad teenustasud**
  - Ostutasu: 1% (min ~~2~~ EUR) 0.01 EUR
  - Müügitasu: 11 EUR + 0.3%
  - Haldustasu 0.05% kuus (min 1 EUR)
  - **NB! Esimene aasta ilma haldustasuta!**

Pane ise portfell kokku

- Suurettevõtted arenenud turgudelt
  - VTI, IVV, EXSA, EWJ, EFA, EXS1
- Ettevõtted arenevate turgudelt
  - XCHA, L8I2, GMF, IEMM, DBXV, ILF, LHV Pärsia Lahe fond
- Väikettevõtted
  - LYY2 (VAL) ja IWM
- Dividendiaristokraadid
  - NOBL ja SPYW

Populaarseimid valikud

- Populaarseimid portfellides olevad fondid:

- IVV (S&P 500) 36.35%
- EFA (MSCI EAFE) 18.15%
- QQQ (Nasdaq) 6.50%
- IEV (S&P 350 Europe) 5.56%
- EXSA (Stoxx Europe 600) 4.47%

- Uus raha investeeritakse järgnevalt:

- IVV (S&P 500) 27.58%
- EXSA (Stoxx Europe 600) 13.94%
- QQQ (Nasdaq) 11.69%
- SPYW (EU Div. Arist.) 5.73%
- LHV Maailma Aktsiad fond 3.40%
- NOBL (USA Div. Arist.) 3.22%

Andmed 30.06.2017 seisuga

Dividenditootlus

Sümbol	Nimi	Valuuta	Dividendi sagedus	Dividenditootlus	Dividendi kasv	
					1 aasta	5 aastat
EXSA	STOXX Europe 600	EUR	Kvartalis	4.08%	40.73%	18.87%
EPP	MSCI Pacific ex Japan ETF	USD	Poolaastas	3.77%	4.63%	-2.12%
LYY2	MSCI EMU Value ETF	EUR	Poolaastas	3.75%	-6.80%	8.48%
SPYW	Euro Dividend Aristocrats ETF	EUR	Poolaastas	2.60%	0.11%	
EFA	MSCI EAFE ETF	USD	Poolaastas	2.54%	-1.50%	-0.71%
IEV	Europe ETF	USD	Poolaastas	2.51%	-1.42%	-2.55%
BND	Bond Market ETF	USD	Kuus	2.47%	-2.53%	-7.10%
IBCQ	Global Corporate Bond ETF	EUR	Poolaastas	2.45%	-3.88%	
ILF	Latin America 40 ETF	USD	Poolaastas	1.99%	100.84%	-14.51%
GMF	Emerging Asia Pacific ETF	USD	Poolaastas	1.97%	-37.53%	-7.23%
VTI	Stock Market ETF	USD	Kvartalis	1.92%	16.81%	12.52%
NOBL	S&P 500 Dividend Aristocrats E	USD	Kvartalis	1.92%	11.53%	
IVV	S&P 500 ETF	USD	Kvartalis	1.87%	30.42%	11.27%
EWJ	MSCI Japan ETF	USD	Poolaastas	1.73%	29.75%	3.74%
IEMM	MSCI Emerging MarketsETF	EUR	Kvartalis	1.48%	-16.17%	-0.72%
IWM	Russell 2000 ETF	USD	Kvartalis	1.37%	14.24%	9.11%
QQQ	Nasdaq 100 ETF	USD	Kvartalis	0.94%	7.84%	20.10%
EXS1	DAX ETF	EUR	Aastas	0.49%	-21.89%	-4.68%
L8I2	Eastern Europe ETF	EUR	Ei maksa			
DBXV	MSCI Russia CappedETF	EUR	Ei maksa			
XCHA	China CSI300 ETF	EUR	Ei maksa			

Allikas: Bloomberg, 28.06.2017 seisuga

Üksikaktsiad

- Balti turg
  - Madalad teenustasud
  - Haldustasud puuduvad
  - Mugav kauplemissüsteem
- Euroopa turg
  - Puudub valuutarisk
- USA turg
  - Kõige efektiivsem turg

Virtuaalportfell

Virtuaalportfell

Tee oma esimene proovitehing

Õpi virtuaalset raha investeerides

Testi oma strateegiaid

Aktsiamäng oktoobrist märtsi lõpuni

Võrdle oma oskusi teistega

Võida auhindu

Kogu teadmisi

www.lhv.ee/hai

Ostukulu keskmistamine

- *Dollar-cost averaging* – regulaarselt sama summa eest väärtpaberite ostmise hoolimata hinnast. Hinnalanguse korral saab sama raha eest rohkem. Strateegia ei taga kasumit, kuid võimaldab vähendada riski osta tipust. Investor ei pea turu ajastamise pärast muretsema.

Miks alustada väikeste summadega?

- Enesedistsipliini kasvatamine
  - Edukas investeerimine on sama põnev kui muru kasvamise jälgimine
- Aeg ja liitintress töötavad investori kasuks
  - Varem alustades on ka tulemus parem
  - Keegi ei suuda turgu täpselt ajastada
- Eksimine on inimlik
  - Väike raha, väiksed vead > suur raha, suured vead
- Sukasääres oleva raha ostujõud väheneb

Kokkuvõtteks

- Alusta nii vara kui võimalik
- Pane paika strateegia ehk plaan, millest kavatsed järjepidevalt kinni pidada
- Vali endale sobiv instrument
- Hoia kulud minimaalsena
- Ära karda langusi

Käesolevas seminaris esitatud materjale ei tohi käsitleda investeerimissoovituse või -nõustamisena ega kutsena väärtpaberite omandamiseks. Finantsteenuste ostmisel tutvu alati teenuse tingimustega ning konsulteeeri oma finantsnõustajaga.

Fondidesse investeerimisel tutvu prospekti ja lihtsustatud prospektiga ning vaata lisainfot lhv.ee

Investeerimisfondi eelmiste perioodide tootlus ei tähenda lubadust ega viidet fondi järgmiste perioodide tootluste kohta.

Aitäh! Küsimusi?

Sander Pikk
Maakler

Sander.Pikk@lhv.ee
680 2778

Investeerimiskooli järgmised seminarid

Seminaride kava

Tallinn, toimumiskoht LHV Tallinna kliendikontor, kell 17.30

- 03.10 Kuidas kaubelda USA turgudel?** Nelli Janson
- 10.10 Kuidas investeerida Balti turgudel?** Sander Danil
- 17.10 Kauplemisplatvorm LHV Trader** Nelli Janson
- 25.10 Võimaluste avardamine börsil kaubeldavate fondidega** Erko Rebane
- 31.10 Analüüsi alused – kuidas valida aktsiaid?** Kristo Oidermaa
- 07.11 Kuidas saavutada head pikaajalist tootlust? LHV Portfelliholduse kogemus,**
Mikk Taras, Kaius Kiivramees

Tartu, toimumiskoht Dorpati konverentsikeskus, kell 17.30

- 20.09 Kuidas alustada väikeste summadega?** Sander Pikk
- 04.10 Kuidas investeerida Balti turgudel?** Sander Danil
- 01.11 Analüüsi alused – kuidas valida aktsiaid?** Kristo Oidermaa
- 08.11 Kuidas saavutada head pikaajalist tootlust? LHV Portfelliholduse kogemus,**
Mikk Taras ja Kaius Kiivramees